

Eksamen på B-niveau

Af Signe Elise Bro, formand for
Religionslærerforeningen og medlem af
ministeriets læreplansudvalg

Eksamen er stadig tvedelt

I læreplanen står der (under 4.2 Prøveform):

”Der afholdes en mundtlig prøve på grundlag af eksaminandens projekt (...) og en opgave med et ukendt bilagsmateriale og spørgsmål til det udarbejdede projekt”.

- Denne ændring er foretaget for at sikre ensartethed mellem skolerne
- Det er blevet præciseret, at projektet (præsentation + diskussion) skal fylde/kun må fylde 10 min.
- Nu kan det forventes, at censor har læst rapporten
- ... så eleven behøver ikke fremlægge alt (á la AT)
- Man skal ikke kunne forberede alt hjemmefra

Det, jeg vil sige noget om i dag:

1. Projektrapporten
2. Spørgsmålene til projektrapporten
3. Eksamensteksterne (opgaverne)

1. Projektrapporten

”En **rapport** er noget helt andet end en "stil", "opgave" eller "artikel" - for ikke at tale om et "essay". En **rapport** er en faglig og saglig, systematisk samling af konkrete informationer på ét sted, kommenteret efter **rapportens** formål. Altså: faglig (dvs. relevant og ikke uvedkommende)”

(Fra: Omatskriveopgave.dk)

Der står med vilje ikke noget om krav til projektrapportens form i vejledningen.

Man kunne til listen ovenfor tilføje, at det heller ikke er en synopsis.

1. Projektrapporten

Mange bruger (vejledt af læreren eller ej) synopsisens form med problemformulering + 3 underordnede problemstillinger (redegørende, analyserende, diskuterende/perspektiverende).

Det kan være OK, men en god rapport kan også se ud på mange andre måder – og det kommer meget an på projektets karakter, hvilken idealform rapporten bør have.

Dog skal der være en problemformulering.

1. Projektrapporten – problemformuleringen

Kan formuleres på mange måder:

- Som et spørgsmål ("Hvordan kan det være...")
- Som en hensigtserklæring ("Jeg vil i denne opgave...")
- Med passiv ("Der ønskes...")

Igen er der frit valg, men træn dette med dine elever og diskuter gerne med dem, hvad de ser som godt og skidt ved de forskellige muligheder.

1. Projektrapporten

Generelle råd:

- Træn skriftlighed (at formulere sig fagligt i religion)
(Se Thomas Thomsens artikel med idéer)
- Træn rapportens delelementer (problemformulering, skriftlig analyse, konstruktiv perspektivering, skriftlig diskussion, m.v.) i timerne
- Lav en 'prøveprojektrapport' f.eks. op mod jul – og lad dem rette/kommentere hinandens
- Træn også fremlæggelsen, fx af prøveprojektrapporten og/eller delelementerne. Lad eleverne give hinanden feedback.

2. Spørgsmålene til rapporten

- Hovedformål: At udpege et fokus, så det bliver overkommeligt at fremlægge projektet (særligt vigtigt, hvis flere har skrevet sammen).
- Spørgsmålene udleveres sammen med den ukendte eksamenstekst (opgave) på selve eksamensdagen.
- De skal med andre ord være skriftlige – og let forståelige for eleven, da de sidder alene i forberedelsen med disse spørgsmål uden mulighed for vejledning.

2. Spørgsmålene til rapporten – Råd nr. 1

Du må stille 1-3 spørgsmål.

Råd nr. 1 er: Hellere **ét, klart fokuseret spørgsmål** end tre, der peger i hver sin retning. Hvis du stiller mere end et spørgsmål, så prøv at gøre spørgsmål 2 og 3 til underspørgsmål til nr. 1.

Spørgsmålenes formål er at udpege et fokus for eleven, så *alt* ikke skal fremlægges. Det nytter derfor ikke noget, hvis vi 'skyder med spredehagl', når vi stiller spørgsmål.

2. Spørgsmålene til rapporten – Råd nr. 2

Vær konkret.

- Hvilken side skal eleven tage fat i?
- Hvilken teori?
- Hvilken del af analysen?

Projekter kan være meget forskellige, så det kan være svært at formulere dette råd klarere, men tænk over, at det skal stå klart for eleven, når han/hun sidder alene til forberedelsen, hvad det faktisk er, du ønsker, der kommer fokus på.

2. Spørgsmålene til rapporten – Råd nr. 3

Tænk taksonomier ind.

Der er sikkert redegjort for noget i rapporten, og denne baggrundsviden bør fremlæggelsen og diskussionen bygge oven på (alle har jo læst rapporten).

Så undgå som hovedregel at stille redegørende spørgsmål her.

2. Spørgsmålene til rapporten – Kommentar til råd nr. 3

Der kan naturligvis være svage rapporter, der f.eks. ikke har det teoretiske niveau med. Her kan man med fordel bede om en redegørelse for en relevant teori, der er gennemgået i undervisningen, og så bede eleven om at applicere den på det bearbejdede materiale.

Dette bør dog kun gøres, hvis der er vitale mangler. Ellers bør man respektere elevens valg og fravalg og fokusere på det, der er i rapporten.

(Undgå lærerens egne kæpheste)

2. Spørgsmålene til rapporten – Råd nr. 4

Fokuser ikke på fejl og mangler i rapporten, men på styrker, der med fordel kunne uddybes og underbygges. Hvis der er fejl og mangler, kan dette tages op i den efterfølgende diskussion af rapporten.

En elev skal ikke sidde i fortvivlelse under forberedelsen, fordi man er blevet bedt om at fremlægge noget, man har lavet forkert eller som mangler.

2. Spørgsmål til projektrapporten – inspiration

- Bed ikke om en redegørelse – spørg i stedet ind til noget, der kunne være interessant at få uddybet og diskuteret i analyse, metodevalget, teorien eller rapportens diskussionsdel.
- Som med problemformuleringer, er der mange måder at formulere sine spørgsmål på:
 - Som spørgsmål ("Hvordan kan man bruge x-teori til at forstå...")
 - Som ordrer ("Definer ...")
 - Med passiv ("Der ønskes...")
- Forlang ikke metodekritik/teorikritik, men bed gerne eleverne være kritiske overfor deres metodiske og teoretiske valg.
 - MEN pas på ikke at fjerne fokus fra selve rapporten
 - Spørgsmålene skal hjælpe eleven til et fokus i rapporten – ikke pege ud over den og forlange noget yderligere (det kan komme i den efterfølgende diskussion)

3. Eksamenstekster (opgaver)

- Læreplanen siger: 1-3 materialer (tekster) – max 2 sider
- Kan de være de samme, som dem vi bruger på C-niveau?
 - Jeps 😊 (og dog...)
- Kan det være en 'ren' teoritekst?
 - Njaaaarj – man skal kunne analysere den og ikke *med* den.
- Kan det være et videoklip?
 - Ja tak 😊
- Den gode eksamenstekst (på begge niveauer):
 - Er hverken for smal eller for bred
 - Passer ind i pensum, så der kan perspektiveres (uden at passe *for* god ind)
 - Er en teksttype/genre, eleverne er fortrolige med (har de ikke analyseret læserbreve før, der det fx ikke smart at bede dem om det nu)

Gruppearbejde

OBS: Ubestemt form ;-)

Hent projektrapporter i kopi eller her: **Religionslærerforening.dk**
→ Kurser → FIP 2018

- Karakteriser opgaverne (styrker/svagheder)
- Lav fokus-spørgsmål til dem (foreslå gerne flere forskellige)
- Skriv forslagene ind i Padletten – husk at skrive hvilken rapport, I har arbejdet ud fra.

Padlet: goo.gl/8mWmfQ

